

CSIKMEGYEI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Egész évre . . . . . 6 korona.
Élővire . . . . . 3 korona.
Egyes szám ára 14 fill. — Megjelen minden szerdán.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Vár-utca, hova a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adóznak vissza.

HIRDETÉSI DÍJAK

előző díjszabás szerint lesznek megállapítva. Kereskedők és iparosok többszöri hirdetésnél árközlvevényben részesülnek. Nyitvatartási óra 30 fillér.

A nép bizalma.

Az élet küzdelem a létért, a megélhetésért tisztességes eszközökkel, tisztességes módon, becsületes munka útján; csak hogy az életnek ilyen felfogása régi, a mai társadalomban mást látunk; ma a jelszó: érvényesülj úgy, a mint tudsz, ne nézd az eszközöket, mit törődöl, ha embertársadat szerencsétlenné, nyomorultá teszed, fődolog, hogy te boldogulj. Ma mindenütt az egyéni érdek lép előtérbe, az élet egy rettenetes hajza kezd lenni, melyben az erősebb érvényesül; ha jog, törvény nem arakodnak a társadalom felett az emberek a kegyetlen tusában felfalnak egymást.

Az élet eszményi jellegét kezdi elveszíteni, mert mindenki a pillanatnyi hasznot lesi. A házasság többé nem nyugszik erkölcsi alapon, szereteten: a fiu atyja példájára gazdag lányt keres; a lány csak kénytelenségből lép frigyre szegényebb férfival. Hol itt az igazi családi élet, hol a boldogság, megelégedés, ha mindenütt a vagyon, a pénz dominál?

Szomorú jelenség, mikor a családi élet elveszti régi szentségi jellegét! Mit várhatunk a társadalomtól, ha nincs egészséges, a szeretet melegtől megizmosodott család? A jó erkölcs pusztul s a milyen

mértékben vész az emberek szívéből az istenség gondolata, olyan nagyságban nő az egyéni és a társadalomnak elégedetlensége, nyomora. A régi jó erkölcsöt a társadalmi formák, a pusztá külsőség nem pótolhatják. Ma az emberek jó része másképen gondolkodik, beszél, másképpen tesz, mint a hogyan érez. A szegény nép helyzetét javítanak, új intézményeket létesítenek s dacára ennek a nép nem viselkedik bizalommal az intézők iránt.

És most kérden: mi ennek az oka, miért a sok sikertelenség, miért ez áldatlan harc, emberember ellen, miért az az elnyelő gyűlölet, miért oly nehéz a nép között szép eszméket megvalósítani, üdvös intézményeket létesíteni, miért nem becsüli az alattvaló előjáróját, miért idegenkedik ettől és viszont miért kíméletlen a felelő az alattvaló szemében, tehát miért ez a sok visszasság? Az emberek szívében szeretet nincsen! Pedig e nélkül sem a szellemi, sem az erkölcsi, sem az anyagi világban eredményesen munkálhat, hatni nem lehet. Születés nélkül a társadalomnak már-már roskadozó épülete idő előtt összedül.

Míg a pap igazi szeretetével, leereszkedésével, gyámolításával a mindennapi életben nem győzi meg az egyszerű embert arról, hogy a mire a templomban ta-

nitja, azzal künn az ő javát akarja előmozdítani, addig ezelt nem ér, addig törekvése eredménytelen marad, a nép bizalmatlan iránta, nem hisz neki.

Míg a szegény ember nem látja, hogy előjárója nemcsak bírálja, büntetője, nemcsak az adót hajtja fel tőle, nemcsak parancsol, hanem mindig szereti őt, leereszkedik hozzá, oktatja, ha szorult helyzetbe jut, segít rajta és minden bajában utmutatást ad, addig fél tőle, ellenségnek tekinti, addig akarhat akármilyen üdvös intézményt létesíteni, nem ér ezelt, mert a nép bizalmát nem bírja.

Mindaddig, míg az emberek szívéből hiányzik a szeretet, míg az emberi méltóságot mindenki egyformán nem tiszteljük, míg az előjáró iránt az alattvaló bizalmatlan, míg ez őt ellenségének tekinti, míg a való életben nem segítjük egymást míg a szerencsésebb körülmények közt urrá lett ember, nem ereszkedik le a becsületes polgárhoz, addig hiába akarunk a nép között üdvös eszméket megvalósítani, jótékony intézményeket létesíteni, a nyomorító szükség kényszerítheti ennek vagy annak elfogadására, de maradandó sikert, eredményt nem érünk el.

Szeretet a szívekbe, szeretet az előjárók lelkébe, szeretet mindenki lelkébe, ki

TÁRCZA.

A magyar leányokhoz.

I.

Magyar lányok! ti hozzátok szólok,
Kiknek az ég érző szívet adott.
Van áldott szép, fenséges hazátok,
Mire ti is olyan büszkék vagytok.

II.

E honért apáink hős vére folyt,
Áldozatok szívvel ti is érte.
Szeresétek, imádjátok e hont,
Melyet az Úr karja védelmez.

III.

Egyszerűség legyen a jelezavunk,
Hisz erény a nőnek ékecsége.
Mert ki csupán csak külsőleg ragyog,
Nem méltó az soh' a magyar névre!

Spaller Anna.

Kérjetelek és megadaték.

— Husvétii történet. —

Írta: Kritisza Réza.

A kikelet kedves dalnokai: a messze tájról visszatért fecakék, zajos csicsérgéssel hirdetik a tavasz ébredését s a rügyező fák, a rétek üde zöld pázaitja s a teljes pompájukban ékeskedő

illatos kis kékfejű ibolyák, a természet ujjászülöttségét tárják elénk.

E szegényörködtető kép s a balzsamos üde lég, olyan jóleső hatást tesz az ember szervezetre, hogy ő is mintegy ujjászülötve érzi magát. A kikelet új reményeket fakaszt a szíven s a kikelet a sorstól sok szenvedés jutott osztályrészül, könnyebbnek érzik lelkük bánatát.

Az évnek legszebb szaka a tavasz s ez időpontra esik a keresztény világ örömteljes nagy ünnepe: szent husvét napja.

A Krisztus feltámadásának diadalünnepén, a templomba igyekeznek az ájtatos hívők, hogy hálát rebegehesnek a világ Megváltójának, a ki vért áldozta az emberek bűneiért.

E szent napon minden háznál ünnepet ülnek, minden arczon öröm ül; csak ott, ama földszintes házban van mély szomorúság; ott láthatni elborult arccsal egy csinos fiatal leányt, kinek szép szemei könnyektől nedvesek.

Egy évvel ezelt még ő reá is másként virradt e szent nap; de ma szíve buval, keserűséggel van tele. Néhány nappal ezelt még oly megelégedettnek érezte magát, dacára a létért való küzdelmeinek és most! . . . Borzadva gondol a következményekre, ha ki nem derül az igazság . . .

A szomszéd város egyik divatüzletében, segédi minőségben levő öcsése: Jenő, pár nappal ezelt a következő kétségbeesett hangú levelet intézte hozzá:

„A pénztárból néhány száz forint hiányzik. A sikkasztással az új könyvvezető — a ki gyűlölettel viseltetik irántam — engem gyanúsít. Ellenszenvének többször adta tanujelét, habár okot nem szolgáltatott reá. Isten a tanum, hogy ártatlan vagyok! De hisz ezt nincs is miért bizonyítanom előtted, mert jól ismerem engem. Légy közbenjáró édes jó Margit, hogy nevem ne huzdolóljék meg a nyilvánosság előtt, mert nem fogom túlélni, ha becsületem beszenyerve lesz! . . . Jó anyáknak nem szólj semmit ez ügyről, mert nem akarom, hogy miattam szomorúsága legyen.”

Alig hogy k'ass felocsudott Margit a hírteleen jött váratlan csapás sulya alól, azonnal utra kelt, hogy szerettét öcsésének életét s nevök becsületét megmenthesse. Hogy ezt miként fogja kivinni, azzal nem volt tisztában, csak azt érezte, miszerint semmi áldozattól nem fog visszariadni, hogy célját elérhesse. Gyengélkedő anyját — a ki előtt utazása valódi célját eltitkolta — a velük egy udvaron lakó háztulajdonosnő gondjaiba ajánlotta távolléte alatt.

Épp a déli órákban érkezett meg, a midőn zárva volt az üzlet s a nélkül, hogy Jenővel találkozott volna, a kocsist utasította, hogy tudakozódják a könyvvezető lakása után s hajtson egyenesen oda.

Azt hitte, hogy egy előtte ismeretlen egyénnel dolgoz, mivel a könyvvezető nevét Jenő nem említé levelében; de nagyon kellemetlenül

a nép között, ha ennek közvetlen javát czélozza is, eredményesen akar munkálni! Midőn tehát népünk szellemi és erkölcsi haladásának, anyagi jólétének előmozdítására üdvös intézményeket akarunk létesíteni, mindenek előtt szeretetünkkel, leereszkedésünkkel kell ennek ragaszkodását, bizalmát megnyernünk.

Bartha Balázs.

Tisztelet a halottak emlékének.

Ez nem csupán jelszó, avagy frázis, hanem jogtétel, melyet a rómaiak már az őskorban állítottak fel, jellemzőül annak, hogy a halál lehelletével az önezüli véges lény földi száműzése a társadalom és embertársainak befolyása alól ezzel szentesítették ama jogelvet is, hogy a halottakról jól, vagy semmit!

E jogtétel később európai szokássá fejlődött, mely evszázkadokon át a római birodalom rombadőlte után is tartotta fenn magát egészen a mult század közepéig — vagy ha az újabb korazámítást vesszük alapul a jelen század közepéig — a mikor a sajtó a bilincs nyúgja alól szabadult, mely kötelességének ismerte az elcsapott, rabigába szunyajozó nemzetet álmaiból filiazantani, a kötelességtudás mintaképűl állítva törzselmi nagyjaink emlékéit a ostorozva mindazokat, kik hazájuk ellen egy vagy más módon vétettek. Így lett a sajtó lassanként a történelem helyettesítője, mely a nemzet valamennyi rétegében ébren tartja a hazafias érzést, elismeréssel adózza ott, hol a példaadás vonzó erejével hatnia kell a ostorozva ott, hol a nemzet léteerdeke azt megköveteli.

Korunkban ma napaság — a mikor a létért való küzdelem majdnem elviselhetlen terheket róv az ember vállaira — az eszményiség iránti lelkesedés rohamosan és fokozatosan csökken, alig találhatóni egy igaz embert, kiből történelmünk magyjaiban feltalált eszményi feltételek valamennyie összpontosulva lenne, ezeket is a gárda régi tagjai között kell keresnünk, kiknek élte szabadságharcunk eseményeivel van össze-

kötve, kik nemcsak áldoztak, de szenvedtek is a hazáért, kiknek kidőlésével a dicső multnak egy-egy fényes oszlopa enyészik el.

Csanya és háládatlan mestereség a hirlapírás, midőn a közvélemény szűcsövön — a sajtó révén — legtöbbször pillanatnyi benyomások révén, minden alaposabb értesültség nélkül kénytelen olvasóközönségét tájékoztatni.

Ilyen szokatlan hibába esett lapunk is, midőn a f. évi április hó 4-iki számában a hírek rovatában „Ujabb gyász-hír” czím alatt a néhai boldogult emleketű Erőss Elek ur élettrajzi adatait tájékoztatásból a tényektől eltérő módon közölte s igazán nagy halálval adózó lapunk. — mely Igazságban az erő“ jelszó alatt indult meg — a család egyik érdemes, derék tagjának, kinek szives közlései által alkalom nyílt az igazságtalanság és elfogultság vádját magunktól elhárítanunk, s kinek alapos értesülései alapján készséggel jelentjük ki, hogy a néhai boldogult emleketű Erőss Elek ur, ki 1848. előtt hosszas ideig Csikszéki t. táblabíró, a város régi gárdalabeli erdélyi követe, kir. törvényeségi irodaigazgató a Csik-Szereda városának hosszas ideig főbírája és polgármestere volt s a kinél szorult napokban Csikszék hazafias intelligenciája állandó, titkos és nyilvános üléseit tartotta s mindig hazafias czélokra nyílt házat tartott s a ki a csiksomlyói gimnázium fineveldeje részére 2000 ftos alapítványt tett, mely tényeivel fényesen igazolta hazafias érzületét, tevékenységét, felfogását és gondolkozását — valóban nem szolgált rá a bár pillanetnyi benyomás alapján közölt élettrajzi adatokra, melyek kizárólag tájékoztatásból eredtek s a kegyeletre irányuló minden értéai szándéktól távol állottak.

Mit már fentebb hivatkozott téves közleményünk helyreigazításul a legnagyobb készséggel közlünk.

A szerkesztőség nevében és megbízásából:
Borsai Már.

Mult és jelen.

Valahányszor a székely kérdéskör irnak a lapok és beszélnek a politikusok, mindannyiszor a székelységnek erényben és fényben dicső mult-

jára szeretnek hivatkozni, ezzel mintegy felderíteni akarják jelen nyomorait.

Szinto megvagyunk gyűződve, hogy annak a mostoha kenyérnek is, a melyet az állam nyújtott ez ideig és nyújt még ma is a haza és szilaj, szívós és épen ezért tetterős gyermekeinek, a székelységnek, multja az oka.

Megél ő, gondolják a legtöbbben, önmagától is, a segélyre szüksege van a többi éhietelen testvéreknek

Ez az okoskodás egy szomorú történetet juttat eszembe.

Egy apának több gyermeke volt ezek közül az egyik csupa erő és élet, a munka csak úgy égett a kezébe, ámde a többiek annál tunyábbak és tehetetlenebbek voltak. Fáztak a munkától; — gyöngék voltak arra, minden dolog szétfolyt a kezükben.

A jó apát szerencsétlen gyermekei sorsa nagyon aggasztotta; sokat tűnődött, hogy mit tegyen e szerencsétlen gyermekek jövőjének a biztosítására. Végre halálos ágyán határozott, gyermekeit maga kőrö gyűjtte, s kimondotta végös akaratát.

„Te, édes fiam”, szolt erőtlenes fiához, „te erős vagy, mint a tölgy, munkás, mint a méh, szorgalmas, mint a hangyja, eltart téged a két kezed. De nézd ezeket itt, nézd testvéreid, tehetetlenek, gyöngék; legyen tehát övék a vagyoni, hadd éljenek meg abból.”

A szerető fiu haldokló atyját forrón átkarolva halkan zokogta fulébe: atyám legyen meg a te akaratod!

A gondos apa ezután szelid nyugodtsággal hunyta le szeméit, — meghalt.

Évek multak el, a tehetetlen gyenge gyermekek kezéből lassanként eluzott a vagyoni; az életerős, dolgozó férfi nem kapott munkát. S mi lett a végső kifejtet? — Mindnyájuknál egyenlően győtrő nyomor ütötte fel tanyáját.

Videant consules, mert az a sőtét kép már már rémas megvalósulásával ijesztget minket is.

Hiába legyözetjük egy nép hiúságtát az ő fényes és dicső multjával akkor, a mikor neki kenyérre van szüksege.

Elvégre is a lejobb, a mit a történelemből tanulhatunk a lelkesedés, a melyet az elő-

lett meglepetve, a mint szemben találta magát, a pár év előtt kikoszorozott kérijével.

Önkénytelenül hátrált pár lépést.

Most már tisztába volt azzal, hogy Jenő cselaszóvénynek leend áldozata, ha ki nem derül az igazság.

Szívét valami bántó érzés szoritotta össze a érezte, a mint arca lángra gyult. Mindez azonban pár pillanat műve volt s már a következő peresben felindulását annyira leküzdötte, hogy elszántan lépett a könyvvezető elé a kérő hangon adta elő jövelele czélját.

Összeborzad a mint rá gondolt arra a jelenetre... Mintha újra hallaná a könyvvezető csipő szavait.

— Ha valóban ártatlannak hinné fivérét, nem jött volna éppen hozzám könyörögni érte.

És látni véli azt a kárörvendő tekintetet, a melyből ezt olvasta ki:

— Én is esengtem egykor előtéd, hogy tégy boldoggá s add kezéd nekem és te hideg szavakkal utasítottál el, könyörtelenül nézve szívem öszeszedését. Ismeredmeg hát te is, hogy mi a eszenvedés.

Hát bűn volt az tőle, hogy szerelem nélkül, életét nem akarta ehhez a férőhoz kötni, hogy bű akart lenni abhoz, a kit szive forró hevével szeret s a ki viszont szereti őt?... Igaz, hogy a remény szép csillagának sugarai nagyon halvány fényt hintenek egybekelésük utja elé s egymásé talán soha sem lehetnek, mert mindketten sze-

gény sorsha vannak; de inkább a magányos élet-uton halad, semhogy — szivében egy más iránt való szerelemmel — életét örökre leküsse egy olyanhoz a kit nem szeret...

A könyvvezető tudatta Margittal, hogy a sikkasztás ügyében a törvényes eljárását azonnal megfogják indítani, mihelyt haza érkezik a fűnök.

Ki ez idő szerint — üzlete számára a tavaszi bevasárlás végett — Bécsben idözik s csak az ünnepekre fog haza jönni.

Valószínűleg már haza érkezett a fűnök és — pár nap mulva vége lesz a kínzó bizonytalanságnak... Remegve gondolt arra, hogy vajjon kifog-e derülni az igazság?..

Komor gondolataiból a nagymiséhez hívó harangok kongása rezzenté föl.

E hangokra észbe jutottak a szent írás eme szavai:

„Kérjetelek és megadaték nektek.”

Igen, ő is kéri meg a világ Megváltóját, hogy gyujtsa szövének a homályban az igazság kivilágítására, hogy ne legyen a gyalázat bélyege rányomva ártatlan öcsésére. Óvja meg őket minden szerencsétlenségtől!...

Kalapját fejére tevő a imakönyvét kezébe vevő, ő is templomba igyekeztet.

— Megyek a nagymisére — szolt be a másaik szöbába anyjához, a ki gyendélkedés miatt otthon végezte imádságát.

Margit a templomban buzdón imádkozott s a midőn az orgona hangjaitól kisérvé, felzendült az áhitatos szép ének: Feltámadt Krisztus a na-

pon;... az ő szivében is feltámadott egy remény-sugár, hogy a Jenő ügye jóra fordul. A megváltóba helyezte bizalmát, a ki nem fogja engedni elnyomatását az ártatlanunk.

A mint mise végeztével haza feleért, egészen könnyebbültnek érezte magát. Mintia szive egy nagy teher alul szabagult volna fel a lelkéről a bánat sőtét fellegei eloszottak.

Haza érkezése után nem sokára ebédhez ült anyjával, jóüzlen falatozva a megszentelt étkek-ből s alig, hogy felkelték az asztaltól, jött a postaszolga egy sürgönyt hozva Margitnak.

A távirat Jenőtől jött; tartalma ez volt:

„Fűnököm ma reggel haza érkezett. A könyvvezető azonnal értesítette a sikkasztásról, de Isten nem engedte ártatlanul vesztemet.

A pénzt fűnököm megtalálta a szekrény egyik szögletében irományok között vegyülve s a méltatlan gyanúsításért a könyvvezetőt kemény szavakkal illette, engem pedig megtudalmazott azzal, hogy néhány napra haza bocsátott. Estére otthon leszek.”

Margit öröme határtalan volt.

Anyját ölelte, csókolta és airt nevetett egyezere.

Az érzelmi kitörése fölött csodálkozó anyjának, részletesen elbeszélte a Jenő esetét. Elmondta, hogy mily nagyon gyűtrődött azzal a gondolattal, hogy vajjon kifog-e derülni az igazság? Azután a megváltóba helyezte bizalmát Szavait ezzel végzi: — Kérjetelek és megadaték nektek!

idéz. Amde a lelkesedésnek is csak akkor van tényleges haszna, ha nem frázisokban, hanem tettekben nyilvánul.

Adja meg hát már valahára az Állam a lehetőleg arra, hogy a székelységnek annyiszor dicéért lelkessége, kitartása, szorgalma és ügyessége hasznos alakban nyilvánuljon.

Régen, a multban megvolt ez a lehetőség; Állandólag karddal a kezében védte e hazát. Nagygá is nőtt ekkor, a ebből a nagyságból él még ma is.

De már fél századnál több, hogy ez a tér mezeit a székelyé lenni, a azóta holt tüke az a számtalan és megbecsülhetetlen erő, a mely a székelységben rejlik, pedig, fájdalom, nem oly gazdag még hazánk, hogy egy ily tükét egész nyugodtan heverni hagyhatna. Adjon tehát a kormányzat munkát a székelységnek. Két három holdnyi sivat, terméketlen földjének megművelésével és egyetlen „iparával,” a favágással, mert hát nincs más ipara, a székely nem tudja nemessebb erőt, a a már születésével nyert magasabb intelligenciáját érvényesíteni.

Ma már szálló igévé vált, hogy pártoljuk a honi ipart.

Azonban ezt, hogy pártolhassuk, előbb meg kell teremteni.

Erre pedig a természet is a helyi viszonyok és a székelybe oltott örök által a magyar elem közül egyenesen a székelységet predestinálta.

Ezer éven keresztül legjobb katonája a magyarnak a caata terén a székely volt, miért ne lenne most az iparterén? Ott megvédte annak idején a hazát; a kormányzat adjon lehetőséget, tükét a székelynek, hogy itt tegye virágzóvá.

A multé volt a kard, — a jelené a munka. S megvagyok győződve, hogy ha a székelység kellő és jövedelmező munkát fog kapni, akkor önmaguktól szünnék meg azok a bajok, a melyek aajnos itt, ott már félemlítőleg ütök fel fejüket.

Munkát tehát a székelynek, a többit majd elintézi ő. Ez a jelen égető kérdése.

Darócics Félix.

Mindenféle.

— **Boldog Ünnepeket!** Lapunk m. t. előfizetőinek és olvasóinak a közelgő húsvéti ünnepek alkalmából boldog ünnepeket kíván

a szerk.

— **Hymen hír.** N.-borosnyói illetőségű Maibaum Gyula ecetgyáros és sör nagy raktáros csikszépvízi lakos f. hó 8-án este azok családi körben eljegyezte Friedmann Lipót fogyasztási bérlőségi igazgató és neje helybeli lakóok kedves és művelt leányát Blanka kisasszonyt. Szerencsét, boldogságot és áldást kívánunk e frigyhez!

— **Kinevezés.** A kolozsvári kir. főügyész Bacsoni István igazolványos caendőrmeister a helybeli caendőrség kipróbált tehetséges, ritka szorgalmu tagját a gyulafehérvári kir. ügyészséghez irnokká nevezte ki. Gratulálunk a kinevezéshez!

— **Áthelyezés.** Sajálattal vettük ama birt, hogy a helybeli m. kir. pénzügyőri szakasz vezetője Zecses János m. kir. pénzügyőri szemléss — helyi társadalmunk nagyon derék, szorgalmas és tevékeny tagja — a székelykeresztúri pénzügyőri szakaszhoz helyeztetett át.

— **Bűnvádi perrendtartás ismertetése.** A törvényszéki elnök távolléte miatt félbemaradt és mertető előadások ma azaz Szerdán d. u. 5 órákor újra megkezdődnek, a mikor Dr. Perjéss Mihály kir. törvényszéki elnök a B. P. VIII-ik fejezetét „a nyomozást” fogja ismertetni.

Felhívjuk e felolvasásra a helybeli jogászok figyelmét.

— **Gyászjelentés.** Valahányszor egy ifju élet tavaszának legszebb korában fejezi be földi pályafutását, szívünket a szomorúság és a bánat fájdalma tölti el. Hiába elmélkedünk arról, hogy

miért kell annak így történnie, a természeté változhatlan örök törvényeivel állunk szemben, melyeknek utjain a bölcs is zátonyra jut. Egy nagy reményű, azidélleklitetű, kötelességtudó ifjut ragadtott ki a kegyetlen gyilkoló halál önfeláldozással ápoló, szerető rokonai köréből, kihez még nem is olyan régen a reménynek legszebb szálái fűződtek. Az a leplezetlenül őszinte, általános részvét, mely a szép reményekre jogosító ifju koporsója körül és temetésé alkalmával nyilatkozott meg, bizonyítja legjobban, mily őszintén osztozunk a feledhetlen: unokát és rokot elvesztett nagyszülők és rokonok fájdalomában, mely részvét a sajtó sziv fájaldalmára hathat ugyan a vizsgáltság enyhe tudatával, de a fájó emlékeket teljesen elmoani sohasem lesz képes. Még most is ama nemes egyszerűséggel és közvetlenséggel elmondott gyászbeszéd varázsának hatása alatt állunk, melyet a boldogult emlékeztető elhunyt pályatára fölött V e r e s s Á p á d joghallgató valóságban szívhöz szólóan tartott, ki a néhai feledhetetlen jó fiut és őzintlen jó barátot nemcsak szorosau csiki jóbarátaitól, hanem egyetemi polgártársaitól is bucsuztatta, kik az elhunyt ravatalára egy remek szép koszorut is helyeztettek. A szomorú caeményről kibocsátott gyászjelentés szövegét az alábbiakban adjuk:

„Aláírottak a sziv legmélyebb fájaldalmával tudatják, hogy a szeretett jó unoka, szerény unokácska, mostoha fű és igaz szívű testvér Madár József első évek joghallgató folyó hó 5-én éjjel fél 12 órákor, életének 20-ik évében hosszas, de türelmes szenvedés után gyászosan elhunyt. A kizsenedett földi maradványai folyó hó 7-én d. n. 4 órákor fogtak a csikmegyei kórháztól a helybeli köztemetőbe, a román kath. szertartás szerint örök nyugalomra helyeztetni. Lelki vigasztalást az engedelmű szent mise-áldozat folyó hó 9-én d. e. 9 órákor fog megtartatni. Legyen nyugalma csendes, alma békes! Csik-Szereda, 1900. április 6. Balló Márton és neje Jeszenaszky Klára, mint nagyszülők. Balló Gábor és neje Loycezl Mariaka, mint nagybátya és néne. Öze. Madár Mihályné Czikó Etelka, mint mostoha anyja Madár Imre, Lajos és István, fültestvérek.

— **Április 11.** Jelentőség teljes napot képez az a nap a magyar nemzet életében, melyet a magyar törvényhozás márczius 15-ike he'yett nemzeti ünneppé avatott. Egy félszázadot meghaladó időn át sőt a míg él e hon a nemzet szívében márczius 15-nek a e naphoz fűződött eseményeknek dicő emlékei ama nagynaphoz fognak fűződni, melynek emlékei a nemzet testébe és vérébe mentek át. A mult év április 11-iki nemzeti tünep valóban minden ünnepegyesség nélkül, caendesen és zajtalanul folyt le. A mai nap ezen napnak nemzeti ünneppé való avatása óta a második, melynek megünneplése iránt sem magán, sem hivatalos részről még csak kísérletek sem tétetnek. Legfeljebb a tisztviselői kar fog tudomást szerezni rólla mint vörös batás napról, mely tudvalevőleg hivatalos nyelven egy kis munkaszünetet jelent.

— **A vörheny áldozata.** Keresztes Gyula kir. járási bíróiági végrehajtót és nejét sulyos csapás érte. Juliska nevű 7 éves leánykájuk, már első osztályu tanuló, kibén a szülők fúrdtságuknak és reményüknek oszlopát váltók feltalálni — vörheny következtében f. hó 7-én elhunyt. Enyhítse a szülők fájaldalmát az őszinte részvét, mely a sulyos csapás és megpróbáltatás napjaiban a drága elhunyt szülőt iránt megnyilatkozott.

— **Himlő járvány.** Városunkban a himlő járvány aggasztó módon lépett fel. Alig van család hol a gyermekek e caunya, de szerencsére könnyű lefolyásu betegséget meg ne szenvednek. Némely családnál 4-5 gyermek, sőt helyenként a szülők is fekszenek betegen. E bajnak oka kétségtelenül a mostoha időjárás is, de a betegség tovaterjedésének megállítására érdekében kívánatos volna, ha az egészségügyi közegek a töllük telhető tevékenységet fejtenék ki s elejét vennék annak, hogy ez a caunya betegség házról-házra fészkelődjék be.

— Püspök úr 8 méltóságának körleveli. Gróf Majláth Gusztáv Károly orléányi püspök úr ez évi V. sz. körlevelében atyai tanácsokkal látja el a lelkeskedő papságot a ró-

mai záradokokra vonatkozólag. A záradokokra kézfőlőknek a kegyes főpásztor a következő műveket ajánlja: 1. „Állomásai záradokkönyv.” Lelje Róma nevesesebb látni valót a tanácsokkal szolgál a rővid magyar—olasz szótár ad Ára 21 fillér. 2. „Jubileumi kalauz.” a jubileumot magyarázza, valamint a teljes becsu elnyerésének feltételeit. Ára 16 fillér. 3. „Örömszöndög, azaz nagy jubileumi léceai” Imádságokat tartalmaz. Ára 40 fillér. 4. „Jubileumi szent énekek. Ára 40 fillér. 5. „XIII. Leó pápa élete.” Ára 10 fillér. Az érdeklődők a Szent István Társulatnál rendelhetik meg.

— **A tavasz előhírnökei a fecskék** immár megérkeztek, jelölé annak, hogy a zordon télnek Csikban is vége szakadt. Az első tavaszi nap f. hó 9-én volt, melynek éltető sugara a hoaszas szobafogságban levőket is kicsalták a friss levegőre, megnépesültek a corzók, mindenki igyekezett az első tavaszi napból a maga részét kivenni. A sok csalódás után, mely minket az idén ért, hinni szeretnők, hogy a tavasz — az évszakok legkedvesebbje — nem csak a kalendáriumban hanem a természetben is valóban megérkezett.

— **Hal helyett kis gyermek.** A gortyó-dit-rai fátárban a Maros folyónál az Orotpatak tövében halászatgatót egy ott lakó molnár. Jó ideig hozozta hálóját fel a le, de a szerencse nem kedvezett neki s a hálót mindannyiszor üresen hozta ki a vizből. Még egy utolsót próbált a ime a háló jó nehéz volt, a mit arra magyarázott a molnár, hogy bizonyosan jó fogást csinált. A mint azonban a hálóját kibontotta, nagy meglepetésére látta, hogy hal helyett egy pólýába takart kis csecsemőt hozott ki a vizből. Az orvosai vizsgálat a boncolások kiderítette, hogy ez teljesen kifejlett újszülött volt s élve vetették a vízbe. A szomszéd közegekben erélyesen nyomozták a lelketlen gyermekgyilkost, de eddig még nem akadtak rá.

Szerkesztői üzenetek.

Hő munkatársunknak, Csik-Szent-Márton. „Egy üres hely” czimú kiáltmánya közlebről jönni fog.

8. joghallgató urnát, Kolozsvár. Méltányoljuk a levélben kifejezett ohajtásokat, közelibbi adatok alkalmilag levélben.

Közgazdaság.

Hegedűs Sándor székelyföldi utja.

A nagy tevékenységű ipar- és kereskedelemügyi miniszter ígérte, hogy a tavaszán a Székelyföldet meglátogatja. Adja Isten, hogy ez a szándéka megvalósuljon, hogy mint legilletékesebb személy, közvetlenül láthaassa a jóraváló székely nép jelen állapotát. Vajha Csikmegyét is utjába ejtené, hogy szemlélhesse, mink van, mi a hiányunk és hogyan élhetünk!

A miniszternek ezen látogatásától sokat remélhetünk.

Boldog csiki nép, minisztered nem talál oly szánalmas állapotban, mint talált volna ezéket négy évvel!

Az első gőzös az emberiség kulturájának, jóléte megteremtőjének eme hatalmas iaktou hosszu kérés után 1897 tavaszán berobogott a bércekk közü. Az új élet, a feltámadás tavasza volt ez. A Hargita alja, az Olt néma völgye megélenkült. A dübörgő vonat fűtytye egy új era kezdetét jelentette. Mindnyájan emlékszünk ama loirhatlan örömrre, lelkeadécre, arra a viszhangzó éljenre, melylycl Dániel Ernő bárót, az akkor ipar- és kereskedelemügyi minisztert a csiki nép a határnál a azután minden állomásánál, megálló helynél fogadta. Előő ünneppé volt ez megéleneknek, mikor a fellobogozott, virágos gőzkocsi egy szebb, boldogabb jövő reményét nyújtotta.

Az első vonat megállott Csik-Szeredánál, de egy év mulva Gyimes felé is megnyitá a forgalmat Romániával. Még a madéfalva—szászrégeni vonal mielőbbi kiépítését várjuk, hogy vasutak hálózatunk teljes legyen.

Mit láttunk a csikszereda — sepszécsényi

vonat megnyitásának első évében? Csekély személy-forgalmat, még kevesebb faanyagzállítással. Az előtt Csikban egyetlen fűrésztelep dolgozott Csobányoson s az az alsziki népnek adott is pénzszerecsére elég alkalmat, de más gyár nem dolgozott, nem is dolgozhatott, mert a szállítás nehézsége, drágasága vasut hiányában a vállalkozást lehetetlené tette.

Ma már más jelenséggel találkozunk. A vonat mentén majdnem minden állomásánál találunk deszka-, faraktárakat, jeléül annak, hogy változott a világ s rengeteg erdőnk kihasználás alatt állanak; a munka foly, melyből sok szegény székely ember tartja fenn magát és családját. Azon is kell lennünk, hogy ezeknél a fátelpek-nél népünk nyerjen alkalmat, hogy ez által viszatarotok magunk számára a munkaeöt Oláhországtól, mely a székely munkásoknak eddigi menedéke, de legtöbb tönkretütésének okozója volt, mely mint egy feneketlen ürvény nyelto el a csikiakat, hogy utoljára is egészen, vagy félig meghalva adja vissza. Népünknek adjunk foglalkozást, mert mit használnak a fűrésztelepek, mit használnának a gyárak, ha saját földünkön idegenek végeznek a munkát. De így is lesz-e maradandó hasznunk, ha egyedüli vagyonunk, ős erdőnk rövid idő alatt idegen, tükepézes vállalkozók által letarolatnak s az anyag elszállítatik a nélkül, hogy népünknek állandóbb keresetforrást nyujtana? Kopár, borótos oldalak, hol barnok sem legelhetnek, a multnak szomorú maradványai lennének. Valami mentőszerről kell gondoskodni ipartelepek s gyárak fellátása által, hol a munkát kereső nép biztos foglalkozást nyerjen. Csak így lehet a kivándorlást s a fenyegető szegénység terjedését korlátozni.

Most kivételre dolgozunk, nyers anyagot szállítunk, bátha jönne az az idő, a mikor ezt a székely erők felhasználásával helyben dolgozunk fel ipari czálokra. Ez merész gondolat, de egy szebb jövőnek kacsagató reménységára.

Jelenleg népünknek a fa vágásán és csekély földnek művelésén kívül más foglalkozása nincs. Egyetlen keresetforrása volt a felcsikiaknak a balánbányai részvénye, a mely több száz embert foglalkoztatott, de ezema becsüszintettvén munkásai kenyér nélkül maradtak, kik most nyomorban sínlódnak.

Van-e Gy.-Szt.-Miklós kivételével egy szesz-

gyárunk legalább a helyi fogyasztás kielégítésére, hogy ne kelljen ezt is máshonnan hoznunk?

Nem lehetno Csikban egy faipariskola létesítése, és a szövő- vagy fonóipar fellendítése körül lépéseket tenni, mikor fánk bőven van, kender és lant eleget termelünk? Mindezek megteremtése nagy áldás lenne megénk.

Hiszük, hogy megyénk a hazai ipar pártolása körül országazerte megindult üdvös mozgalom elől nem tér ki, hanem létesít iparpártoló egyesületeket, melyek hatáskörükben mindent megtesznek a székely ipar megteremtése érdekében.

Országunk ipari és kereskedelmi érdekeit szíven viselő miniszterünk a szászregén-mudfalvi vonalnak kiépítésén kívül figyelmét ki fogja terjeszteni szomorú helyzetünkre s iparunk és kereskedelmünk megteremtésében, emelésében segítségnkre lesz, mert a székely vasutak akkor felelnek meg igazán hivatásuknak, mikor a kivitel tárgyát nemcsak nyersafa, hanem itthon feldolgozott iparcikkok fogják képezni. — 1 — 3.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Szvboda József.

Uj üzlet! (A Hutter-szállodalval szemben) Uj üzlet!

SZÉKELYHIDY SÁNDOR

FÉRFI ÉS NŐI DIVAT ÜZLETE.

Midőn árniannak nagy része már megérkezett, bátor vagyok a n. é. közönséghez azon kérelemmel járulni, hogy méltóztassék üzletemben meggyőződést szerezni az én általam hirdettet és szem előtt tartott elv mibenléte felől.

Én nem akarom, mint a reklámok hazájában, a lapoktól felvert por által üzletem hírnevét megalapítani, hanem egyszeri meggyőződés elég alapot fog arra szolgáltatni, hogy a nagyérdemű közönség becses bizalmát máskor is kiérdemeljem.

Valamint butor megrendelések is a legkedvezőbb feltételek mellett, a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek.

Midőn üzletemet és magamat a nagyérdemű közönség becses jóindulatába ajánlom, maradok

kész szolgálattal

SZÉKELYHIDY SÁNDOR.

Üzletem a déli oráokban is nyitva van.

Elvem: nagy forgalom, kevés haszon!

Elvem: nagy forgalom, kevés haszon!

Temetkezési intézet!

VAN szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy (Vár-utca) saját házámban levő kész

KOPORSÓ-RAKTÁRAMAT

teljesen újonnan szereltem fel és minden a temetkezéshez szükséges cikkekkel elláttam; mivel üzletemet készpénzzel rendeztem be, azon helyzetben vagyok, hogy egy nagy kóporsót felső, alsó szemfödél, párna, cipő, harisnya és gyertyákkal együtt

csak 15 koronáért

és teljebb szolgálók m. t. vevőimnek. Nagyobb és diszesebb temetések teljes rendezését

40 koronától 600 koronáig vállalom el.

Továbbá bátor vagyok magamat ajánlani mindennemű épület- és butor-asztalos munkák olcsó árban való csinos elkészítésére, miután a n. é. közönség nek üzletem iránti szive, jóindulatát kérem, magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam

1-23

mély tisztelettel **Filó Károly**, műasztalos.